

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Bed Lov om Statsbanedriftens Ordning af 12te April 1892 § 27, 2det Stykke er det bestemt, at der senest for den i 1895 sammentrædende Rigsdag vil være at fremsætte Forslag til Lov om de Regler, som skulle lægges til Grund for Fastsettelsen af Takster og Befordringsbestemmelser for Benyttelsen af Statsbanerne med tilhørende Spriter.

I Henhold hertil er nærværende Lovforslag blevet udarbejdet, hvis Indhold efter den citerede Lovbestemmelse væsentlig falder i to Hovedaffnit, hvoraf det ene omhandler Bestemmelser vedrørende Befordringen af Personer, Gods, levende Dyr m. m. og det andet Bestemmelser vedrørende Betalingen for saadan Befordring.

Befordringsbestemmelserne ordne en Række af vigtige Retsforhold, særligt Reglerne om Jernbanens almindelige Transportforpligtelse og om Udtagelserne fra samme, og Formerne for Afslutningen af Fragtoverenskomsten, om de Rettigheder og Pligter, som denne Overenskomst stifter for Jernbanen og dens Medkontrahent, herunder ogsaa det vigtige og vanskelige Spørgsmaal om Banernes Erstatningspligt for Skade, forarsaget under Transporten. Disse Forhold have hidtil her i Landet været ordnede gennem de af Administrationen udfærdigede Befordringsreglementer, der indeholdt, hvad der var Ret og Pligt for Jernbanen og dens Medkontrahent; naar denne sidste har løst Billet til Toget eller forsynet Fragtbrevet med sin Underkrift, indeholder dette en Tilkendegivelse fra hans Side om, at han for Befordringen underlaster sig de i disse Reglementer gældende Bestemmelser. At Forholdet har kunnet udvikle sig paa denne Maade uden Lovgivningsmagtens Mellemkomst, skyldes den i dansk Ret hjemlede almindelige Kontraktfrihed. Dertil kommer, at den rivende Hurtighed, hvormed Jernbanernes Udvikling er foregaaet, har vanskeliggjort en lovgivende Virksomhed paa dette Omraade, idet det først er gennem Erfaringen, at saadanne Resultater indvindes, som det kunde anses for hensigtsmæssigt at fastslaa ved Lov; jo livligere Udviklingen foregaar, desto længere Tid maa der nødvendigvis medgaa, forinden saadanne erfaringsmæssige Resultater kunne foreligge. De Erfaringer, der efterhaanden ere ind-

vundne gennem den praktiske Anvendelse, have imidlertid givet saa ensartede og sikre Resultater, at disse endog delvis have kunnet fastslaaes som bindende i det internationale Samkvem. Det første Resultat af Udviklingen i saa Henseende er den i Bern den 14de Oktober 1890 mellem 9 af Europas største Kulturlande afsluttede internationale Overenskomst om Godsbefordring paa Jernbanerne; der traadte i Kraft den 1ste Januar 1893, og som nu ogsaa Danmark er i Færd med at tiltræde i Henhold til den ved Lov af 30te Marts 1894 givne Bemyndigelse. Forhold, der egne sig til at ordnes ved internationale Regler, maa imidlertid ogsaa inden for det enkelte Lands Omraade kunne ordnes ved Lov, og man har derfor ikke næret nogen Betænkelse ved i nærværende Lovforslag at optage en Række Bestemmelser om, under hvilke Lovbundne Betingelser Transporten af Personer, Gods og levende Dyr fremtidig skal foregaa paa de danske Statsbaner.

Væsentligt forfælseligt stiller Sagen sig derimod med Hensyn til Taksterne for Jernbanebefordringen. Det er endnu intetsteds forsøgt at slaa dem i alle deres Enkeltheder fast ved Lov; tværtimod er man overalt gaaet den modsatte Vej og har fuldstændigt overladt dette Omraade til Administrationen, omend enkelte Steder med aldeles betydningsløse Reservationer. Dette er saaledes Tilfældet i Frankrig, Belgien, Holland, Norge, Preussen, Sverige og Østerrig samt i England og i Amerika, i hvilke sidste Lande der kun findes Privatbaner. Ved saaledes fuldstændigt at udelukke Lovgivningsmagten fra Indflydelse paa Takstomraadet, er man nu vistnok gaaet for vidt; som det nedenfor skal søges paavist, kan Lovgivningsmagten ogsaa her øve en gavnlig og betydningsfuld Virksomhed, naar det kun fastholdes, at det vilde være et aabenbart Misgreb at slaa Enkelthederne i Banernes Takster fast ved Lov. Thi naar Udviklingen med Hensyn til Befordringsreglerne har ført til sikre Resultater, er ganske det modsatte Tilfældet med Taksterne; man befinder sig her endnu paa Forsøgsstadiet og i en stadig Udvikling, saa at sige fra Dag til Dag. Hvert Land og hver Bane har ordnet og atter omordnet sine Takster, efter hvad der nu antoges bedst at svare til Omsætningens Behov; kun et